

Min tid i Aabyhøj

Sven Reenberg Madsen

Jeg vil fortælle om den vej, som jeg boede på og de mennesker, jeg var i kontakt med. Desuden om skolen og sporten.

Inden jeg begynder, vil jeg fortælle om, at jeg meget hurtigt kom til at kunne stave til vejnavne, for alle folk spurgte altid, "hvordan staver du til det", så jeg var meget stolt af, at jeg hurtig lærte det som 7 - 8 årig.

OEHLENSCHLÂGERS VEJ

Fra 1934 - 1951

Nr. 1-3: Her boede en hr. og fru Tislund. De ejede huset, men de boede der kun om vinteren, medens de om sommeren boede i Stavtrup, hvor de havde et traktørsted. Ovenpå boede købmand Krogsgaard. Jeg kan ikke huske, om der boede andre. Krogsgaard havde købmandsforretning, det må have været en hård tørn, for inden for 50 m, var der 2 andre købmandsforretninger: Krogsgaard på Oehlschlâgers Vej, Mikkelsen på Heibergs Vej og Ask også på Heibergs Vej, og inden for 300 m 5 stk. i alt: Brødrene Lund på Chr. Winthers vej og E. Brahe Sørensen på H. C. Andersens Vej.

Krogsgaard overtog huset ved krigens slutning i 1945.

Vi kom meget sammen med Krogsgaards. De havde 2 børn - Hanne som var 2 år yngre end mig, og så var der Hans Henrik, som var en del yngre, ca. 6-7 år.

Det var dengang, man havde bog hos købmanden. Vi tog altid bogen med, når vi hentede varer, og så betalte min mor hver den første, hvad vi skyldte.

Haven var fyldt med frugttræer, og det var jo noget for os børn. Jeg kan huske, at der var Skovfoged æbler, gråpærer og blommer.

Nr. 5-7: Her boede teatermaler Emile Poulsen med familie, hustru og 2 piger på 17-18 år, men dem kendte jeg ikke rigtig. Jeg mindes, at de så meget moderne ud. Til sidst var der en dreng Henning Poulsen, der var 6-7 år ældre end mig, men kun 1 år ældre end min bror.

Teatermaler Emile Poulsen var også kunstmaler og arbejdede på Aarhus Teater, så ud som en boheme- type – stort halstørklæde og en stor hat. Henning Poulsen kom i lære som teatermaler ved sin far, og senere udviklede han sig til scenograf og arbejdede på

alle teatre i Norden. Min mor fortalte, at han tegnede altid, når han var sammen med min bror.

En af de første ting jeg kan huske var, at vi legede i en bil, som de havde stående i garagen. Det må allerede dengang 1938-40 have været en veteranbil. Jeg mener, jeg kan beskrive den ret nøjagtig. Bilen var en cabriolet, men jeg har aldrig set den med kaleche, for kalechen lå inde i garagen. Der var to lygter - meget store frit hængene mellem forskærm og køler - i kobber. Der var trinbræt på begge sider, og nærmest køleren på trinbrættet stod akkumulatoren. Ved den side, hvor rattet sad, var der uden for kabinen en håndbremse og et horn. Imellem forsæder og bagsæder var glasafskærmning. Jeg tror kun at have set den på gaden en 4-5 gange og mener, at den skulle have hentet Chr. X en gang.

Langs vejen var et stort nøddehegn. Det var fantastisk 2 hegn med en gang imellem. Så vi manglede aldrig nødder til jul.

De flyttede fra villaen omkring 1947-48. Derefter overtog direktøren for Danish Machine Company - Neergaard Sabro, villaen.

Nr. 9: Her boede øl-forhandler Tage Hansen. De havde 3 drenge: Aksel var 4 år ældre end mig, Aage var på alder med mig og blev min kammerat for hele livet. og Bendt var 3 år yngre end mig.

Min opfattelse af familien er meget delt i to perioder - før krigen og efter krigen. Før krigen var det et hjem, hvor alting skulle være stille. Vi skulle passe på ikke at lave støj, for fru Hansen lå næsten hele tiden i sengen med den ene blodprop efter den anden, og det var for mig mærkeligt, når Aage viste mig, at der inde på natbordet stod et glas med igler. I den periode fik Aage sit andet hjem hos os. Vi var næsten sammen hele tiden efter skoletid hjemme hos os.

I den anden periode efter krigen blev fru Hansen rask og oprettede en bridge skole, hvor Aage og jeg lidt senere blev involveret som afløsere, når der mandlede nogen. Vi var dengang 15-17 år.

Nr. 11: Det var en kolonihave, der var ejet af en bedstefar Nielsen. Han boede ved sin familie i nr. 16 og havde den øverste lejlighed der.

Det var en rigtig kolonihave, alting stod i lige rækker med alle mulige grønsager, og der var et lille hus. Det var meget flot.

Nr. 13: Her boede en støberiarbejder Hansen, en bror til Hansen i nr. 9. De havde 2 børn: Inger, som var 2 år yngre end mig og broderen, som nok var 5 år yngre end mig.

Nr. 15 og 17: Disse to grunde var tomme.

Nr. 19: Huset blev først bygget efter krigen af en repræsentant - Poulsen. De havde en søn, der hed Kay, som var et år ældre end mig. Jeg har leget med Kay, men det var ikke så meget, for Kay gik i privatskole.

Nr. 21: Der boede en lokomotivfører - Kristensen. Han var ved Hammelbanen, og deres børn var en del ældre end os.

Nr. 23: Denne grund var tom.

Nr. 25: Det var villa Sus-Vind. Der boede en politibetjent Willy Sørensen. Han kørte altid på en Nimbus med sidevogn. Jeg glemmer aldrig, da han stoppede mig, fordi jeg kørte uden lys. Jeg blev så bange, da han skældte mig ud, at jeg tisede i bukserne.

Han kom ellers i vælten, da han under krigen førte en tysk hestevogn ud af en demonstration på Rådhuspladsen.

Det var venstre side af vejen.

Nr. 2: Her boede en sekretær Nielsen, der hørte Den Blå Butik til, der vendte ud mod Silkeborgvej og havde alt i sy-artikler og strikkesøj. Hun kom altid ned fra privaten, når vi kom ind ad døren.

Nr. 4: Her boede hr. og fru Lautsen. Han var rangermester ved DSB - en flink mand, som jeg snakkede meget med. Hans kone var syg, og det var et eller andet med benene. Hun kom aldrig udenfor, men sad altid inde i vinduet ud mod vejen og vinkede, når vi gik forbi. De havde 3 drenge, hvoraf de 2 var meget ældre end mig og var flyttet hjemmefra. Den 3. dreng hed Knud Erik Lautsen. Han var 10 år ældre end mig og blev senere malermester i Aabyhøj. Jeg kom senere til at spille på hold sammen med ham i fodboldklubben Thrott på førsteholdet.

Som lejere boede der en hr. og fru Pedersen med en lille pige. Pedersen var også hos DSB; men han spillede meget skak og har været danmarksmester 10 gange - og blev senere stormester. En episode jeg husker tydeligt var, at hr. og fru Pedersen var gået i byen og havde lagt pigen til at sove. Men pigen vågnede og fik vinduet lukket op og sad på gesimsen. Naboerne fik en stige sat op og fik pigen ud. Det var en mansard

villa, så så der var et værelse i 2. sals højde, men det var ikke stort - 10 m² med en skorsten i midten. Der boede min onkel, han var farmaceut på Aabyhøj Apotek - lige færdig med eksamen. Han omtales i nr. 6.

Nr. 6: Her boede jeg med min familie. Min far var telefonmontør Carl Madsen, min mor Ketty Madsen født Reenberg, min bror John Madsen født 1928 og til sidst jeg Sven Reenberg Madsen født 1934.

Huset blev købt i 1930 for 16.000 kr. Fra 1940 til 1951 rejste min far meget i Jylland for Jydsk Telefon, så min mor var alene med os 2 drenge hele ugen. Samtidig var hun hver dag inde hos fru Lautsen i nr.4, og efter krigen kom hun også tit op til fru Krogsgaard i nr. 1, hun havde fået sklerose.

Under krigen havde min far bygget et beskyttelsesrum i kælderen med telefonpæle til støtte for loftet og sandvægge for vinduer og døre. Der var også proviant i form af snittede saltede bønner, kål og æg lagt i vandglas. Desuden havde min far en ekstra parcel på Gjellerupvej ved en gartner Madsen (ikke familie). Her dyrkede han ekstra grønsager til husholdningen.

Hver dag kom "moster" Ellen Hansen. Hun havde været husbestyrerinde for hr. Jochumsen på Yrsavej 5. Da han døde, havde hun ikke noget sted at være, men fik en lejlighed på Chr. Winthers Vej, men hun var altid hos os. Hun passede og gjorde mine fodboldstøvler rene, så jeg stillede altid med flotte støvler. Hun kom også med bladet Skipper Skræk hver uge til mig. Derudover kom der også en fru Højland et par gange om måneden. Hun var sindsforvirret og henvendte sig en gang imellem på statshospitalet i Risskov, når hun ikke kunne mere.

Min onkel var på Aabyhøj Apotek fra 1940 til 1945. Han var medlem af en gruppe, der lavede avisen Frit Danmark. Når han havde nattevagt, lavede han avisen på apotekets duplikator. Min mor var meget nervøs for det, så han havde bladene i værelset i nr. 4.

I 1944 blev min fars onkels lejlighed bombet i Aarhus, så de flyttede ud til os i 4 mdr. - heldigvis om sommeren. Så der kom 4 mennesker mere, og når vi skulle i seng, måtte stuen ryddes og harmonikasengen sættes frem. Til daglig var vi 6 mennesker, men i den periode var vi 10. Det var godt, at min mor var udlært på et pensionat i Løkken. I det hele taget var min mor meget social.

Huset var et tofamiliehus, så på 1. sal boede en hr. og fru Kristensen. Han var murearbejdsmand, en lille spinkel fyr, så det kunne han ikke blive ved med. Det er

første gang, jeg hører om voksenlærling, Han kom ind til Elvirasminde og blev udlært som maskinarbejder. Det var en fordel for os, for de fik lidt chokolade. Jeg husker navnene lige så tydeligt: Karina, Aida og flødeboller. Kristensen fik en søn først i krigen. Han kom til at hedde Poul. Jeg husker også tydeligt, at min bror og 3 andre unge fra Aabyhøj efter krigen dannede et jazzorkester, fordi de altid øvede sig hjemme hos os, fordi vi havde et klaver.

Nr. 8: Grunden var tom indtil 1941, hvor Jens Peter Blæsild byggede der. Han var murer, så huset blev bygget i fritiden.

Jeg husker tydeligt, at vi børn var meget sure over, at der skulle bygges, for det var der, vi legede cowboy og indianer.

Fru Blæsild kom fra landet og var meget aktiv i socialdemokratiet. Hun oprettede noget, der hed "Julens glæde". Det var opsparring til julen, måske 1 kr. eller 2 ad gangen, som så blev udbetalt til julen.

Under krigen holdte de også grise i haven, så jeg var altid med til slagtning hvert år før jul. Men grisene samlede desværre også rotter i området.

De havde 3 børn, 2 piger og 1 dreng. Pigerne var voksne, men drengen Børge var kun 1 år ældre end min bror.

Nr. 10: Her boede familien Laursen. De havde en dreng Harry, der var 2 år ældre end jeg var, men vi legede godt sammen. Jeg kan huske, at jeg skulle spise dernede engang, og der lærte jeg at spise kanin, for under krigen holdte de kaniner i haven.

Nr. 12: Denne grund var tom.

Nr. 14: Her Byggede en bror til Blæsild i nr. 8. Carl Blæsild var også murer, så han byggede jo også selv. De havde kun en pige Yelva, som var 1 år ældre end mig, så vi legede meget sammen på gaden - rundbold og fodbold. Hun var meget sportsinteresseret, så vi mødtes meget i AGIF.

Nr. 16: Her boede hr. og fru Nielsen. De havde 3 børn, en dreng og to piger. Drengen var på min brors alder, altså 6 år ældre end mig. Pigen Putte - det må være et kælenavn, men jeg kender ikke andet - 1 år yngre end mig, og Solvej 3 år yngre. Dem legede vi også meget med om dagen.

Ovenpå boede en bedstefar, som ejede kolonihaven nr. 11. Jeg var somme tider oppe hos ham for at se frimærker. Han havde, kan jeg huske, en flot samling fra Belgien, så det har nok været med til, at jeg også skulle være frimærkesamler.

Nr. 18: Her boede hr. og fru Hansen. Han var skrædder og kom aldrig ud på grund af en klumpfod og et ben, der ikke fungerede. De havde ingen børn. Jeg var af og til inde hos dem, flinke mennesker. Der så jeg hr. Hansen, som altid sad oppe på et bord ved vinduet og syede.

Nr. 20: Denne grund var tom.

Nr. 22: Der boede nogen, men dem erindre jeg ikke.

Nr. 24: Der boede også nogen, men dem erindrer jeg ikke.

Jeg har valgt at give en beskrivelse af 2 ting: skolen og sporten i Aabyhøj

Skolen:

Jeg elskede at gå i skole. Noget af det første jeg kan huske var, at vi begyndte til april i første klasse. Der fik vi en lærer Andersen til Dansk, en ung mand lige kommet fra seminariet. Men det skulle vise sig at være en sørgelig historie, for da vi efter sommerferien kom i skole igen, fik vi besked om, at hr. Andersen var druknet i Ringkøbing Fjord, hvor han havde sejlet i kajak.

Grundskolen, de første 5 år, var et paradys for mig, for det viste sig, at jeg var født med en "regnemaskine" i hovedet. Men da vi kom til mellemskolen, fortsatte mine evner i matematik, men mit sprogøre var ikke så godt, så engelsk og tysk trak lige så meget ned, som matematikken trak op. Det sjove var, at det var den samme lærer frk. Thomsen, som jeg havde til regning i grundskolen, og som jeg fik til engelsk i mellemskolen.

Jeg kan ikke give en bedre skildring af Aaby Skole end den Leif Rasmussen giver i skolens 100 års jubilæumsbog. Jeg vil kun uddybe den med en fantastisk lærer Holden Dall. Vi kunne snakke om alverdens problemer f. eks. atombomben, men når Dall sagde: "stop, nu hører I efter, for så behøver I ikke at læse hjemme, for I skal lære det her på skolen". Så blev der stilhed, og alle lyttede efter. Det resulterede i, at

vi til eksamen i realklassen fik så høje karakterer. Ud af 16 elever fik 8 ug, 4 ug- og 4 mg+. Det kalder jeg en lærerkapacitet ud over det almindelige.

Sporten i Aabyhøj:

Jeg var ikke mere end 7 år, da jeg begyndte at spille fodbold i Thrott. Vores træner var Vilhelm Amdisen i de første 5 år som yngre og ældre drenge. Vi cyklede altid i flok, når vi skulle ud at spille. Jeg husker tydeligt, at Amdisen altid godkendte hver enkelt spiller - strømper, bukser og bluse - alt skulle sidde ordenligt, ærmerne på blusen skulle være rullet op, så den hvide kant sad yderst, håret redt, alt skulle være perfekt, når vi løb på banen. Disciplinen på holdet skulle være i orden, ellers fik den enkelte dreng karantæne og måtte ikke komme til træning 1 eller 2 gange. Det var desværre altid de samme, det gik ud over, men det fungerede godt. Vi var 7-8 drenge fra samme skoleklasse, så vi fik opbygget et godt kammeratskab. Vi trænede 2 gange om ugen, og når vi ikke trænede, mødtes vi altid om eftermiddagen nede i parken for at lege med bolden eller pille ud, det var at skyde straffespark mod målet, reddede man ikke bolden måtte man udgå - 1 efter 1. Som sagt fulgte fodbolden med, også senere. Som juniorer spillede vi op til finalen om Aarhus Mesterskabet mod AGF.

Som junior fik AGF øje på os spillere fra Thrott. Der kom flere spillere på udvalgte hold, og så begyndte fiskeriet fra AGF's side. Der var særlig en spiller, de havde øje på - John Amdisen, men vi holdt sammen til andet år som ynglinge.

Ynglingeperioden blev en hård tid for holdet på grund af, at nogle blev rykket op på 1. holdet som senior, andre begyndte at interessere sig for piger, så ynglingetiden blev et opbrud af holdet. John Amdisen og jeg blev rykket op på 1. holdet, men for Johns vedkommende blev det kun 1 år, så flyttede han til AGF, forståeligt nok.

Det første, jeg kan huske som 7-8 årig, var en pladsmand, der sørgede for at kridte banen op. Det drejede sig kun om parken, for det var den eneste bane, vi havde dengang. Vi havde kun et rum på 3x3 m til omklædningsrum og opbevaring af målnet. Pladsmanden der hed John, jeg husker ikke efternavnet, var en forholdsvis ung mand. Han lå altid og sov på nettene, når vi kom søndag formiddag. Der var ingen tvivl om, at når han gik hjem lørdag nat, gik han ned i parken for at være der om morgenen. John blev for øvrigt hele Aabyhøjs kæledække som postbud senere - altid i godt humør og en kvik bemærkning.

Den første tid var frisørmester Kyper formand for foreningen, senere kom Styver til, og derefter kom den legendariske Peter Stampe og hans kone til, men da var vi flyttet først ned i skolen og senere i klubhuset på stadion.

Jeg spillede også håndbold om vinteren, men det var svært at få træningstimer i Aarhus Hallerne, så vi måtte nøjes med træningstimer lørdag kl. 22.00 til 23.00, for Aarhus holdene skulle have først. I en periode var det in at spille 11 mands håndbold på fodboldbanerne.

Anden sport i Aabyhøj var brydning. Jeg kom kun på kroen Elka for at se brydning, men vi var jo også en af de førende klubber i Danmark.

Til sidst gik jeg også til dans, det første år ved en kaptajn Carlson. Det var ikke særlig godt, når han sagde noget, stod der en sky af spyt omkring ham. Året efter kom der en ny danselærer, Inga Sven Hansen. Det var meget bedre, så det endte med, at jeg blev vild med dans og vandt også flere medaljer.

Det er nu slut med at fortælle om de pragtfulde år i Aabyhøj fra 1934 til 1951

Else og Sven
Reenberg Madsen
Tingvej 46
8210 Aarhus V